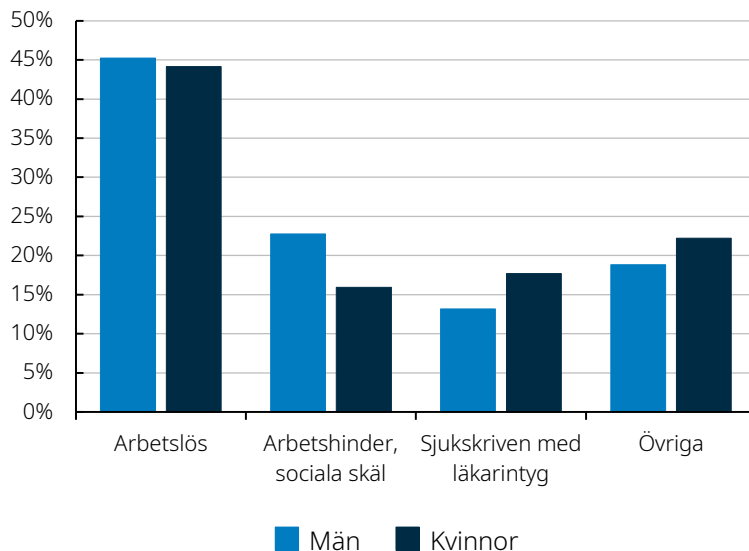

Försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd år 2024

År 2024 utbetalades cirka 10,8 miljarder kronor i löpande priser som ekonomiskt bistånd, varav omkring 94 procent var i form av försörjningsstöd. Under året mottog drygt 161 000 vuxna personer ekonomiskt bistånd, vilket motsvarar en minskning med två procent jämfört med föregående år.¹ Det vanligaste försörjningshindret var arbetslöshet, vilket var den bakomliggande orsaken för nära hälften av alla vuxna biståndsmottagare.

Sedan 2010, då data började samlas in, har arbetslöshet varit den främsta orsaken till att personer som får ekonomiskt bistånd saknar egen försörjning. År 2024 var nästan hälften av alla försörjningshinder kopplade till arbetslöshet. I statistiken delas dessa hinder upp i två huvudkategorier: arbetslös och arbetslös med etableringsersättning. Kategorin arbetslös delas i sin tur in i tre undergrupper: ingen ersättning, otillräcklig ersättning och väntar på ersättning. Bland dem som fick ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet var det vanligaste hindret för både kvinnor och män, att helt sakna ersättning.

Figur 1. De vanligaste försörjningshindren redovisat för kvinnor och män, år 2024

Källa: Registret över ekonomiskt bistånd, Socialstyrelsen

¹ I denna statistik definieras vuxna biståndsmottagare som personer som är 18 år eller äldre och som ingår som sökande eller medsökande i biståndshushåll.

Försörjningshinder på grund av sociala skäl var näst vanligast och stod för omkring en femtedel av samtliga försörjningshinder. Försörjningshinder kategoriserat som sociala skäl innebär att en person inte omedelbart står till arbetsmarknadens förfogande på grund av att socialtjänsten bedömer att personen har nedsatt arbetsförmåga eller att dennes arbetsförmåga inte är klarlagd. Det kan röra sig om behov av ytterligare utredning av arbetsförmåga, arbetsträning, social eller medicinsk rehabilitering innan ett arbete kan bli aktuellt. Det kan också avse förhinder att arbeta på grund av olika typer av familjeskäl [1].

Det tredje vanligaste försörjningshindret var sjukskrivning med läkarintyg, vilket omfattade drygt 15 procent av de vuxna biståndsmottagarna. Fördelningen mellan olika typer av försörjningshinder skiljer sig något mellan könen. Arbetslöshet och sociala skäl var något vanligare bland män, medan sjukskrivning med läkarintyg var vanligare bland kvinnor (se Figur 1). För en närmare redovisning av vilka undergrupper som ingår i de olika kategorierna, se tabell 5 i tabellbilagan.

Könsskillnader i försörjningshinder

När det gäller ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet, var fördelningen mellan könen relativt jämn, med 51 procent bland män och 49 procent bland kvinnor. För försörjningshindret ”arbetshinder, sociala skäl”, var fördelningen 59 procent bland män och 41 procent bland kvinnor. För ekonomiskt bistånd på grund av sjukskrivning med läkarintyg, var motsvarande andelar 57 procent bland kvinnor och 43 procent bland män, se Tabell 1.

Tabell 1. Biståndsmottagare fördelat på försörjningshinder och kön, 2024

Försörjningshinder	Totalt	Män	Kvinnor
Arbetslös	72 121	36 784	35 337
Arbetslös med etableringsersättning	6 164	2 360	3 804
Sjukskriven med läkarintyg	24 917	10 709	14 208
Sjuk- eller aktivitetsersättning	4 601	2 206	2 395
Pension eller äldreförsörjningsstöd	4 021	2 606	1 415
Arbetshinder, sociala skäl	31 144	18 438	12 706
Ensamkommande ungdom (18–20, gymnasiestuderande)	228	167	61
Föräldraledig	2 144	147	1 997
Arbetar deltid, ofrivilligt	5 482	2 138	3 344

Försörjningshinder	Totalt	Män	Kvinnor
Arbetar heltid	4028	2387	1641
Utan försörjningshinder	5141	2615	2526
Uppgift saknas	1344	691	653
Samtliga vuxna biståndsmottagare	161 335	81 248	80 087

Källa: Registret över ekonomiskt bistånd, Socialstyrelsen

Ofrivilligt deltidarbete var ett annat försörjningshinder som var något vanligare bland kvinnor än bland män, där kvinnor stod för 61 procent och män för 39 procent av samtliga. Förhållandet var det motsatta bland de som uppgivit heltidsarbete som försörjningshinder, där omkring 59 procent var män och 41 procent var kvinnor. Den största skillnaden mellan könen märks dock när det gäller föräldraledighet som försörjningshinder (otillräcklig, väntar föräldrapenning eller saknar barnomsorg), där omkring 93 procent var kvinnor och resterande sju procent var män.

Andra trygghetssystem påverkar

År 2024 var 57 procent av samtliga vuxna biståndsmottagare som mottagit ekonomiskt bistånd utrikes födda, samtidigt som andelen utrikes födda motsvarar cirka 20 procent av landets totala befolkning. Det kan bero på att utrikes födda, i större utsträckning än inrikes födda, inte kvalificerat sig för ersättning från andra trygghetssystem som till exempel a-kassa, sjukförsäkring eller att de väntar på etableringsersättning. Både bland inrikes och bland utrikes födda vuxna biståndsmottagare var det vanligast att vara arbetslös utan ersättning. Bland inrikes födda var det vanligare med försörjningshindret ”arbetshinder, sociala skäl”, där andelen motsvarade tolv procent respektive sju procent bland utrikes födda.

Försörjningsstöd stod för nästan allt utbetalt ekonomiskt bistånd

År 2024 betalades 10,8 miljarder kronor i löpande priser ut som ekonomiskt bistånd, varav omkring 94 procent i form av försörjningsstöd. Resterande sex procent utgjordes av ”ekonomiskt bistånd till livsföringen i övrigt²”. Inom denna kategori stod kostnader för hälso- och sjukvård samt tandvård för de största delarna, motsvarande ungefär en fjärdedel respektive en femtedel av stödet.

² Från och med 1 juli 2025 föreslås uttrycket ”levnadskostnader i övrigt” användas i stället för ”bistånd för livsföringen i övrigt”.

Arbete vanligaste avslutsorsak

Uppgifter om avslutsorsaker har samlats in av Socialstyrelsen sedan år 2017. Avslutsorsak är detsamma som skälet till att behovet av det ekonomiska biståndet har upphört. Uppgifterna har hittills bedömts ha vissa kvalitetsbrister, främst i form av svarsbortfall. När hänsyn tas till det faktum att mer än en tredjedel av de svar som erhållits fördelas på svarsalternativen "Ej avhörd" samt "Annan orsak", så påverkas möjligheterna att dra några tydliga slutsatser utifrån statistiken.

Med ovanstående i minnet kan konstateras att arbete var det vanligaste skälet till att bistånd inrapporterats som avslutat. Det sammanhänger till stor del med att arbetslöshet utgör den vanligaste orsaken till försörjningshinder. Efter "arbete" följer orsakerna "annan ersättning/bidrag", "Ändrad familjesituation", "flyttat" samt "studier" i nämnd storleksordning (se tabell 8 i tabellbilagan).

Kommunala arbetsmarknadsinsatser

Sedan år 2017 har statistiken även utökats med uppgifter om kommunala arbetsmarknadsinsatser som samlas in både månads- och årsvis. På nationell, regional och kommunal nivå är bortfallet dock för högt för att kunna ge en representativ bild av kommunala arbetsmarknadsinsatser. Det beror till viss del även på att alla kommuner inte erbjuder arbetsmarknadsinsatser. Den vanligast förekommande kommunala arbetsmarknadsinsatsen år 2024 var "arbetsförberedande insats" som stod för över en tredjedel av alla insatser. En annan vanligt förekommande insats var jobbsökaraktivitet, som stod för nära en femtedel av samtliga insatser (se tabell 9 i tabellbilagan).

Ekonomiskt bistånd, försörjningshinder, avslutsorsaker och kommunala arbetsmarknadsinsatser.

Ekonomiskt bistånd består av två delar; *försörjningsstöd* och stöd till *livsföringen i övrigt*. Försörjningsstöd ska täcka den löpande försörjningen och i livsföringen i övrigt ingår andra nödvändiga utgifter vid sidan av försörjningen. Försörjningshinder anger den direkta orsaken till att någon vuxen i hushållet är förhindrad att försörja sig själv och sin familj.

Avslutsorsaker anger den direkta orsaken till att ett hushåll inte längre anses vara i behov av ekonomiskt bistånd.

Kommunala arbetsmarknadsinsatser anger den eller de stödinsatser i form av praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som sökande samt medsökande deltagit i under den månad som biståndet avser. För mer information om ekonomiskt bistånd se <http://www.socialstyrelsen.se/ekonomisktbistand>

Källor

1. Socialstyrelsen 2017. *Instruktion för registrering av ekonomiskt bistånd För handläggare av och ansvariga för ekonomiskt bistånd*
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2017-1-26.pdf>

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information här (välj visa bilagor): <https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/alla-statistikamnen/ekonomiskt-bistand/>

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:
https://sdb.socialstyrelsen.se/if_ekb/val.aspx

Kontakt

Kursat Tuncer och Shiva Ayoubi (statistikfrågor)

Telefon: 075 247 30 00

E-post: sostat@socialstyrelsen.se

Anna-Karin Sandén och Sofia Lidén (sakfrågor)

Telefon: 075 247 30 00

E-post: Anna-karin.Sanden@socialstyrelsen.se

E-post: sofia.liden@socialstyrelsen.se